

پیام آفرینان مطبوعات ایران

(بخش دوم)

دکتر مهدی محسنیان راد و همکاران

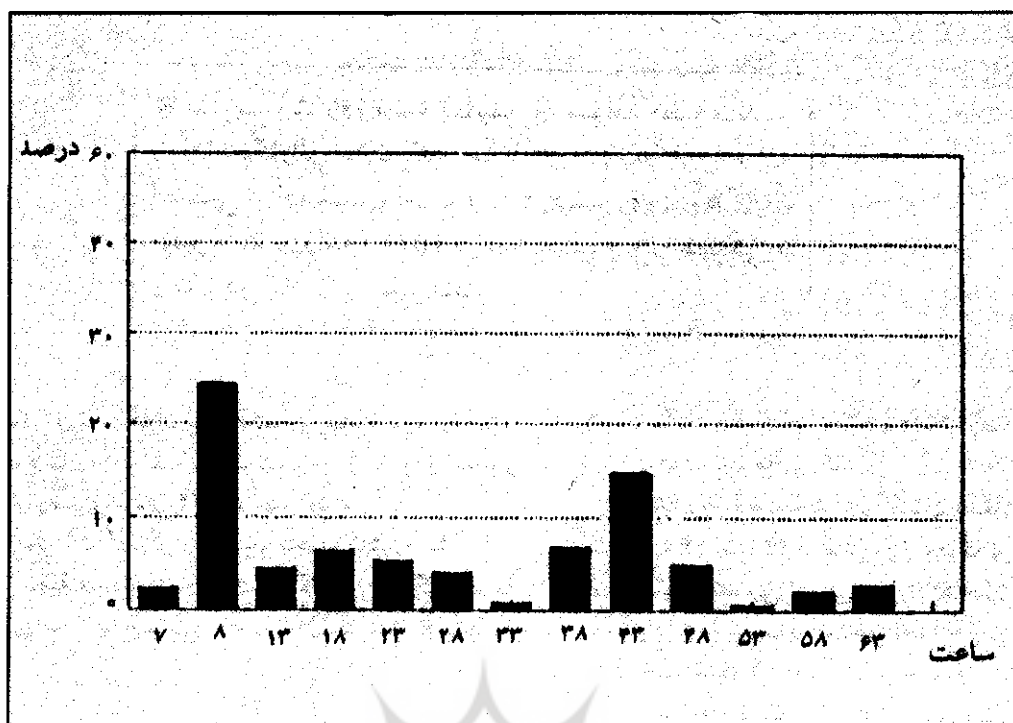
ساعاتی اشتغال در مطبوعات

از میان ۲۱۴۵ روزنامه‌نگار در ایران، صرفاً ۱۷۶۸ نفر ساعتهای کار خود را در نشریه بیان کرده‌اند. محاسبه میانگین مدت یادشده، ۲۷ ساعت در هفته با انحراف استاندارد ۱۷/۵ ساعت است. این نسبت برای روزنامه‌نگاران تمام‌وقت ۴۵/۹ ساعت (انحراف استاندارد ۷/۸) و پاره‌وقت ۱۴ ساعت در هفته (انحراف استاندارد ۷/۵) ساعت است.

۴۵/۱ درصد از روزنامه‌نگاران تمام‌وقت، تا هفته‌ای ۴۵ ساعت، ۱۵/۲ درصد تا ۵۰ ساعت و ۱۸/۴ درصد، ۵۱ ساعت و بیشتر در نشریه خود، کار می‌کنند.

اشاره

پیام آفرینان مطبوعات ایران بخش مستقلی از تحقیقی است با عنوان «وضعیت نیروی متخصص مطبوعات و آموزش روزنامه‌نگاری در ایران» که به خواست و سفارش مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها به وسیله دکتر مهدی محسنیان راد محقق و استاد علوم ارتباطات اجتماعی و همکاران ایشان تهیه شده است. در شماره پیشین دو فصل از این تحقیق با عنوان «روزنامه‌نگاران ایران» و «تحصیلات، تخصص و آموزش روزنامه‌نگاران ایران» از نظر تان گذشت. آنچه در این شماره تقدیم می‌شود خلاصه فصل سوم این تحقیق با عنوان «درآمد و سایر مشاغل روزنامه‌نگاران» است.

تصویر ۱. نمودار متوسط مدت اشتغال روزنامه‌نگاران، در نشریه، طی هفته

خود را در شغل مطبوعاتی صرف می‌کنند، منبع اصلی درآمدشان از حرفه روزنامه‌نگاری است. با این نگرش، تفاوتی میان روزنامه‌نگاران تمام‌وقت تهران و شهرستانها دیده نمی‌شود. (۷۷ درصد تهران و ۷۶/۱ درصد شهرستانها)؛ اما روزنامه‌نگاران تمام‌وقت زن، بیش از مردان تمام‌وقت، حرفه روزنامه‌نگاری، منبع اصلی درآمدشان است. (۹۱/۴ درصد و ۷۴/۷ درصد)

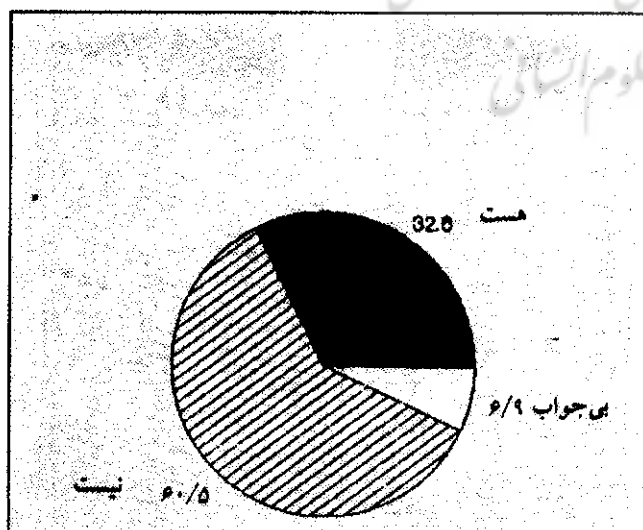
۳۶/۶ درصد روزنامه‌نگاران مطبوعات روزانه، بین ۴۱ تا ۴۵ ساعت در نشریه کار می‌کنند. ۳۲/۳ درصد کمتر از آن و ۲۱/۶ درصد بیش از ۴۶ ساعت در هفته. (میانگین ۴۰ ساعت با انحراف استاندارد ۱۴ ساعت)

میانگین ساعتهای کار روزنامه‌نگاران نشریه‌های هفتگی ۳۱ ساعت با انحراف استاندارد ۱۷ ساعت است. نما مربوط به گروه تا ۱۰ ساعت است. (۱۳/۲ درصد) میانگین ساعتهای کار در هفته برای روزنامه‌نگاران نشریه‌های ماهانه و فصلنامه‌ها ۲۰ ساعت در هفته با انحراف استاندارد ۱۵/۴ است.

۳۳ درصد خبرنگاران، در هفته ۴۱ تا ۴۵ ساعت در نشریه خود کار خبری می‌کنند. ۲۰ درصد بیش از ۴۶ ساعت در هفته و ۴۱ درصد کمتر از آن.

۳۴ درصد از افرادی که شغل خود را نویسندگی بیان کرده‌اند، حداکثر هفته‌ای ۱۰ ساعت با نشریه همکاری دارند و فقط ۱۰ درصد افرادی که شغل آنان در نشریه، «نویسنده» گفته شده است بیش از ۴۰ ساعت در هفته در نشریه کار می‌کنند و ۹۰ درصد بقیه، کمتر از آن. (در سهم اخیر، ۲۷ درصد نویسندگانی که ساعتهای کار خود را بیان نکرده‌اند نیز مستتر است).

منبع اصلی درآمد روزنامه‌نگاران

تصویر ۲. نمودار سهم روزنامه‌نگاری به‌عنوان منبع اصلی درآمد برای روزنامه‌نگاران ایران

۳۲/۶ درصد روزنامه‌نگاران در ایران، که در واقع روزنامه‌نگاری حرفه اصلی آنان است، روزنامه‌نگاری را منبع اصلی درآمد خود می‌دانند. ۷۶/۹ درصد افرادی که در هفته ۳۶ ساعت یا بیشتر از وقت

■ نشریات روزانه بیش از بقیه مطبوعات، روزنامه‌نگارانی دارند که حرفه روزنامه‌نگاری منبع اصلی درآمدشان است (۶۰ درصد روزنامه‌نگاران مطبوعات روزانه، ۴۵/۶ درصد مطبوعات هفتگی و ۱۹/۲ درصد سایر مطبوعات).

روزنامه‌نگاران مطبوعات روزانه، ۴۵/۶ درصد مطبوعات هفتگی و ۱۹/۲ درصد سایر مطبوعات).

از ۷۸۰ روزنامه‌نگاری که عنوان شغلی خود را «نویسنده» گفته‌اند، ۱۶۹ نفر (۲۲ درصد) روزنامه‌نگاری را منبع اصلی درآمد خود برشمرده‌اند. این نسبت برای ۳۶۲ خبرنگار، ۶۲ درصد است. نسبت یادشده برای سایر مشاغل به شرح زیر است:

صاحب امتیاز ۲۹ درصد؛ مدیر مسئول ۳۶ درصد؛ مدیر داخلی ۳۱ درصد؛ معاون سردبیر ۶۱ درصد؛ دبیرسرویس ۴۷ درصد؛ معاون سرویس ۸۲ درصد؛ کارشناس ۴۸ درصد؛ مقاله و سرمقاله‌نویس ۲۳ درصد؛ مترجم ۲۸ درصد؛ ویراستار ۴۰ درصد؛ مشاور ۱۷ درصد؛ سرپرست روزنامه در شهرستانها ۳۰ درصد؛ و سایر حرفه‌های مطبوعاتی ۲۸ درصد.

۶۸ درصد از روزنامه‌نگاران مشغول به کار در روزنامه‌های مملکتی، حرفه روزنامه‌نگاری را منبع اصلی درآمد خود گفته‌اند. این نسبت برای ۲۳۷ روزنامه‌نگار مطبوعات شهرستانها ۲۴ درصد و برای ۱۷۲ روزنامه‌نگار هفته‌نامه‌های همگانی ۴۱ درصد است. نسبت یادشده برای نشریه‌های علمی - عمومی ۱۷ درصد؛ مجله‌های علمی - تخصصی (فنی و مهندسی) ۱۳ درصد؛ پزشکی ۱۰ درصد؛ کشاورزی ۱۲ درصد؛ علوم انسانی ۱۹ درصد؛ نشریه‌های بانوان و خانواده ۴۹ درصد؛ کودکان و نوجوانان ۵۵ درصد؛ ورزشی ۳۳ درصد؛ هنری ۱۹ درصد؛ مذهبی ۳۶ درصد؛ نظامی - انتظامی ۵۴ درصد؛ اقوام ۳۶ درصد؛ بین‌المللی ۸۷ درصد و نمایندگی‌های مطبوعات مملکتی در شهرستانها ۲۸ درصد است. سهم یادشده برای مجله‌های طنز و کاریکاتور کمتر از بقیه و برابر ۵ درصد است.

از میان ۳۴ تحصیلکرده رشته روزنامه‌نگاری، ۱۳ نفر بیان کرده‌اند که منبع اصلی درآمدشان از این حرفه نیست؛ در واقع ۶۲ درصد از این افراد منبع اصلی درآمدشان روزنامه‌نگاری است. سهم یادشده برای فارغ‌التحصیلان رشته ارتباطات ۴۲ درصد، سینما ۳۲ درصد، زبان و ادبیات فارسی ۲۹ درصد و زبان و ادبیات خارجی ۳۵ درصد است.

یک نفر از ۳ تحصیلکرده رشته رادیو و تلویزیون، منبع اصلی درآمد خود را کار مطبوعاتی بیان کرده است. هیچ‌یک از ۳ فارغ‌التحصیل رشته روابط عمومی که در مطبوعات کار می‌کنند،

۸۸/۷ درصد روزنامه‌نگاران پاره‌وقت، روزنامه‌نگاری را منبع اصلی درآمد خود بیان نکرده‌اند. این نسبت، برای زنان روزنامه‌نگار پاره‌وقت ۸۴/۳ درصد و مردان ۸۹/۴ درصد است. در مقایسه نشریات گوناگون - از نظر فاصله انتشار - نشریات روزانه بیش از بقیه مطبوعات، روزنامه‌نگارانی دارد که حرفه روزنامه‌نگاری منبع اصلی درآمدشان است. (۶۰ درصد

روزنامه‌نگاری را منبع اصلی درآمد خود ندانسته‌اند.

در میان دیپلمه‌ها بیشترین سهم، به دیپلمه‌های ادبی و اقتصاد است (۷۰ درصد)؛ پس از آن دیپلمه‌های ریاضی فیزیک و تجربی-طبیعی با نسبت‌های ۵۹ و ۵۸ درصد قرار دارند. این نسبت برای سایر دیپلمه‌ها ۱۶ درصد است.

متوسط دریافتی ماهانه

میانگین دریافتی ماهانه اظهار شده از سوی روزنامه‌نگاران (اعم از تمام‌وقت و پاره‌وقت) ۱۰۱۸۰۶ ریال با انحراف استاندارد ۵۹۲۷۱ از آنجا که همه روزنامه‌نگاران، اعم از آنانی که هفته‌ای کمتر از ۱۰ ساعت با مطبوعات همکاری مستمر دارند و کسانی که بیش از ۶۰ ساعت در یک نشریه، کار مطبوعاتی می‌کنند در آن جای گرفته‌اند بیشتر حالت یک رقم نمادین را دارد. ضمن آنکه یادآوری این نکته ضروری است که ارقام یادشده مربوط به اطلاعات دریافتی طی ماه‌های اسفند ۱۳۷۰ تا مهر ۱۳۷۱ است.

میانگین دریافتی ماهانه روزنامه‌نگاران تمام‌وقت ۱۲۴۲۹۰ ریال با انحراف استاندارد ۵۴۹۳۴ ریال و میانگین دریافتی ماهانه روزنامه‌نگاران پاره‌وقت ۷۸۶۶۳ ریال با انحراف استاندارد ۵۴۵۰۷ ریال است.

جدول ۱، میانگین و انحراف استاندارد دریافتی ماهانه روزنامه‌نگاران را براساس ساعتهای کاری که انجام می‌دهند نشان می‌دهد. در ستون چهارم، شمارافرادی که رقم دریافتی و ساعتهای کاری خود را بیان کرده و پایه محاسبه قرار گرفته‌اند، مشخص شده است. روشن است که سوای ساعتهای کاری، عوامل دیگری مانند مدرک تحصیلی و سالهای تجربه نیز در این امر دخالت دارد که بازتاب آن را می‌توان کم‌وبیش در میزان انحراف استاندارد مشاهده کرد.

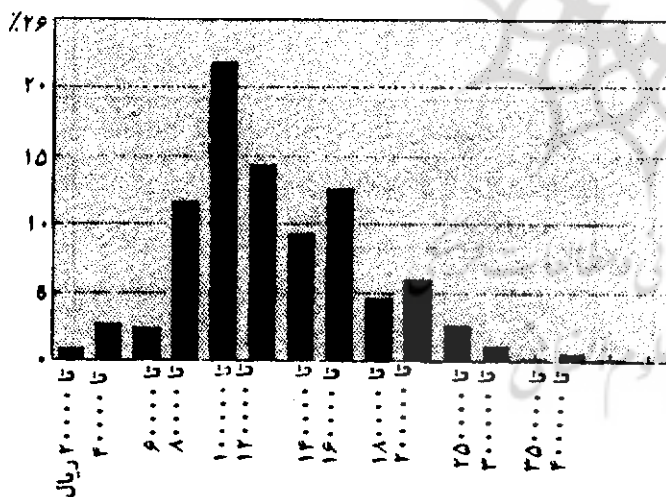
جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد دریافتی ماهانه روزنامه‌نگاران

ساعات کار در هفته	میانگین دریافتی ماهانه به ریال	انحراف استاندارد	تعداد نفر
۵ تا ۱۰ ساعت	۶۲۱۳۹	۴۹۸۶۴	۲۰۵
۱۱ تا ۱۵	۸۲۵۷۹	۴۷۶۴۱	۵۷
۱۶ تا ۲۰	۹۷۲۵۰	۵۴۷۲۸	۹۲
۲۱ تا ۲۵	۸۷۹۷۳	۴۹۷۳۵	۷۴
۲۶ تا ۳۰	۱۰۷۳۶۵	۶۹۳۷۲	۷۴
۳۱ تا ۳۵	۹۶۴۴۴	۴۰۴۸۸	۱۸
۳۶ تا ۴۰	۱۱۹۰۲۳	۵۷۲۸۴	۱۳۰
۴۱ تا ۴۵	۱۲۲۲۶۶	۵۱۴۶۸	۲۹۳
۴۶ تا ۵۰	۱۱۴۱۱۸	۴۶۴۱۶	۹۳
۵۱ تا ۵۵	۱۲۴۱۹۷	۴۹۹۱۷	۱۸
۵۶ تا ۶۰	۱۳۵۰۲۴	۴۶۱۹۴	۴۲
۶۱ تا ۶۶	۱۶۱۸۷۵	۷۵۴۱۳	۵۶

■ ۶۳/۸ درصد روزنامه‌نگاران ایران، سوای شغل روزنامه‌نگاری به مشاغل دیگری نیز اشتغال دارند. این نسبت برای روزنامه‌نگاران تمام‌وقت ۴۱/۹ درصد و پاره‌وقت ۷۴/۲ درصد است.

اگر ساعتهای کار روزنامه‌نگاران را X و دریافتی ماهانه را Y فرض کنیم، ضریب همبستگی پیرسون برابر ۹۴۵٪ است که نشانه همبستگی بالایی میان این دو متغیر است.

۴/۹ درصد روزنامه‌نگاران بیان کرده‌اند که همکاری آنان با مطبوعات به طور افتخاری و بدون حقوق است این نسبت در مطبوعات شهرستانها حدود سه برابر مطبوعات تهران است. (۱۲/۶ و ۳/۴ درصد). نمای حقوق در میان روزنامه‌نگاران تمام‌وقت ۸۱ تا ۱۰۰ هزار ریال و مشتمل بر ۲۱/۸ درصد این گروه از روزنامه‌نگاران است. پس از آن به ترتیب ۱۰۱ تا ۱۲۰ هزار ریال (۱۴/۳ درصد)، ۱۴۱ تا ۱۶۰ هزار ریال (۱۲/۵ درصد) و ۶۱ تا ۸۰ هزار ریال (۱۱/۶ درصد) قرار دارد. در میان روزنامه‌نگاران تمام‌وقت، دو مورد حقوق ۳۵۰ هزار ریال، چهار مورد ۴۰۰ هزار ریال و یک مورد ۶۰۱ هزار ریال به بالا دیده شد.

تصویر ۳. نمودار متوسط دریافتی ماهانه روزنامه‌نگاران تمام‌وقت از نشریه

نما در میان روزنامه‌نگاران پاره‌وقت مربوط به ۲۱ تا ۴۰ هزار ریال است (۹/۵ درصد)، ضمن آنکه در این گروه نیز ده مورد حقوق تا ۴۰۰ هزار ریال دیده شده است.

میانگین دریافتی روزنامه‌نگاران مطبوعات روزانه ۱۱۲۲۱۰ ریال با انحراف استاندارد ۴۸۹۲۳ ریال، مطبوعات هفتگی ۹۵۰۵۳ ریال با میانگین ۴۵۸۶۸ ریال و سایر مطبوعات ۹۶۲۱۱ ریال با انحراف استاندارد ۶۹۵۳۱ ریال است.

نما در مطبوعات روزانه، مربوط به ۸۱ تا ۱۰۰ هزار ریال

(۱۸/۹ درصد) و پس از آن ۱۰۱ تا ۱۲۰ هزار ریال (۱۴/۹ درصد)، ۶۱ تا ۸۰ هزار ریال (۱۲/۱ درصد) و ۱۴۱ تا ۱۶۰ هزار ریال (۱۰/۹ درصد) است.

نما در مطبوعات هفتگی، مربوط به ۶۱ تا ۸۰ هزار ریال (۱۶ درصد) و پس از آن ۸۱ تا ۱۰۰ هزار ریال (۱۴/۸ درصد) است. جدولهای ۲ و ۳، دریافتی ماهانه هریک از دارندگان مدارک تحصیلی گوناگون را برای روزنامه نگاران تمام وقت و پاره وقت نشان می‌دهد.

امتیاز بیش از همه (۱۷۷۸۵۷۱ ریال، با انحراف استاندارد ۱۰۴۲۶۱ ریال) و محقق کمتر از همه (۵۶۴۲۸ ریال با انحراف استاندارد ۴۵۷۲۵ ریال) است. دریافتی خبرنگاران (۱۰۶۴۶۸ ریال با انحراف استاندارد ۴۵۱۷۴ ریال و نویسندگان ۸۹۰۹۱ ریال با انحراف استاندارد ۵۵۸۸۱ ریال است.

بالا بودن میزان انحراف استاندارد، نشانهٔ اختلاف سطح پرداختی هریک از مشاغل یادشده در مطبوعات گوناگون، دارندگان مدارک تحصیلی مختلف و ساعات کار متفاوت است.

سایر مشاغل روزنامه نگاران

۶۳/۸ درصد روزنامه نگاران ایران، سوای شغل روزنامه نگاری به مشاغل دیگری نیز اشتغال دارند. این نسبت برای روزنامه نگاران تمام وقت ۴۱/۹ درصد و پاره وقت ۷۴/۲ درصد است. نسبت یادشده برای روزنامه نگاران تمام وقت شهرستانی ۲۹/۹ درصد و تمام وقت تهران ۴۳/۲ درصد است. (کای اسکویر ۱۵۵/۵ با درجه آزادی ۵، نشانگر ۹۹/۹ درصد اطمینان برای وجود چنین تفاوتی است).

۴۸ درصد روزنامه نگاران مطبوعات روزانه، ۶۹/۱ درصد مطبوعات هفتگی، ۶۸/۲ درصد روزنامه نگاران ماهنامه و فصلنامه‌ها به مشاغل دیگری نیز اشتغال دارند.

باتوجه به کای اسکویر برابر ۲۹۲ با درجه آزادی ۱۲، ۹۹/۹ درصد اطمینان، توزیع سایر مشاغل در میان روزنامه نگاران سه گروه از مطبوعات (روزانه، هفتگی و جز آن) با یکدیگر متفاوت است.

۱۵/۸ درصد روزنامه نگاران تمام وقت، افزون بر روزنامه نگاری، به مشاغل نامرتبط با ارتباطات و ۲۶/۱ درصد در حرفه‌های مربوط به ارتباطات، اشتغال دارند. ۲/۳ درصد همکاری با روابط عمومیها، ۱۸/۱ درصد با مطبوعات دیگر، ۳/۳ درصد در حرفه‌های مربوط به رادیو و تلویزیون و ۲/۷ درصد در سایر حرفه‌های مرتبط با ارتباطات.

مشاغل دوم ۴۵/۶ درصد روزنامه نگاران پاره وقت، بی‌ارتباط به حرفه‌های ارتباطات و ۲۸/۶ درصد مرتبط با ارتباطات است. (۳/۸ درصد مربوط به روابط عمومی، ۱۷/۷ درصد مربوط به مطبوعات، ۴/۸ درصد رادیو و تلویزیون و ۲/۳ درصد سایر حرفه‌های مرتبط با ارتباطات).

۲۰/۷ درصد روزنامه نگاران مطبوعات روزانه دارای شغل دوم در مشاغل نامرتبط با ارتباطات و ۲۷/۳ درصد مرتبط با ارتباطات هستند.

اعزام روزنامه نگاران مطبوعات روزانه در شغل دوم مرتبط با ارتباطات عبارت است از: ۱۷/۹ درصد در سایر نشریه‌ها؛ ۴/۶ درصد همکاری با رادیو و تلویزیون؛ ۲/۶ درصد همکاری با روابط عمومیها و ۲/۲ درصد در حرفه‌های مرتبط.

۳۰/۲ درصد روزنامه نگاران هفته‌نامه‌ها دارای شغل دوم

مدرک تحصیلی	میانگین دریافتی ماهانه به ریال	انحراف استاندارد	نفر
کمتر از دیپلم	۱۱۷۰۹۵	۶۱۰۱۱	۲۱
دیپلم	۱۱۵۳۰۳	۴۷۱۹۸	۲۷۱
فوق دیپلم	۱۰۵۲۸۹	۴۳۲۰۲	۴۵
لیسانس	۱۳۲۱۶۰	۵۹۲۹۵	۲۳۱
فوق لیسانس	۱۵۰۵۲۳	۴۵۱۲۱	۴۴
دکتر	۲۲۷۱۴۳	۱۰۲۲۲۰	۷
حوزه‌ای (مقدمات)	۸۷۰۰۰	۱۹۳۹۱	۵
حوزه‌ای (خارج)	۱۰۵۰۰۰	۱۵۰۰۰	۲

مدرک تحصیلی	میانگین دریافتی ماهانه به ریال	انحراف استاندارد	نفر
کمتر از دیپلم	۸۳۳۳۳	۴۷۸۴۴	۳
دیپلم	۹۸۹۶۲	۳۹۴۹۴	۱۴۵
فوق دیپلم	۹۳۵۹۴	۳۳۷۹۸	۳۲
لیسانس	۸۹۶۹۹	۶۴۲۵۰	۲۳۹
فوق لیسانس	۷۸۶۲۰	۵۸۱۲۲	۷۱
دکتر	۸۱۴۰۶	۵۲۲۹۸	۹۹
حوزه‌ای (مقدمات)	۸۹۶۶۷	۵۷۹۲۷	۳
حوزه‌ای (خارج)	۷۷۰۸۳	۱۷۳۸۰	۱۲

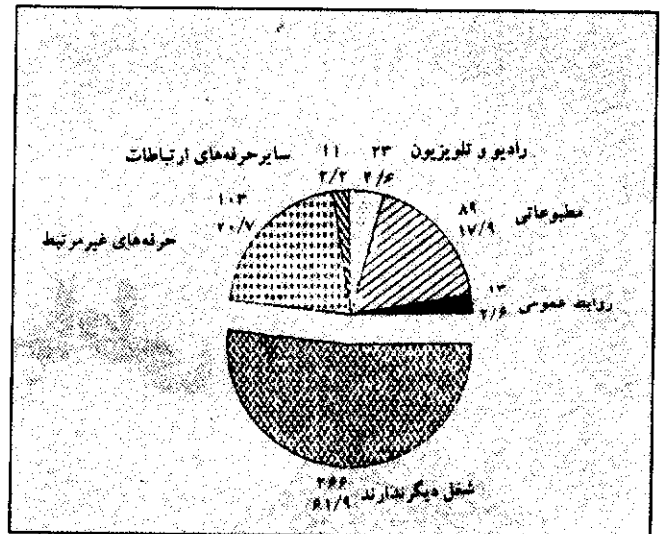
اگر مقدار دریافتی ماهانه را X و سالهای تحصیل (دیپلم ۱۲ و ... را Y در نظر بگیریم، میزان ضریب همبستگی پیرسون میان این دو متغیر، عدد ۰/۸۲۹ است که نشانگر همبستگی مثبت و بالایی است.

مقایسهٔ دو ضریب همبستگی ۰/۹۴۵ (ساعت کار و میزان دریافتی) و ۰/۸۲۹ (سالهای تحصیل و میزان دریافتی) نشان دهندهٔ آن است که احتمالاً در مطبوعات ایران، ساعت‌های کار نقش مهمتری از مدرک تحصیلی در تعیین میزان پرداختی دارد. به موجب اطلاعات به دست آمده، میزان دریافتی صاحبان

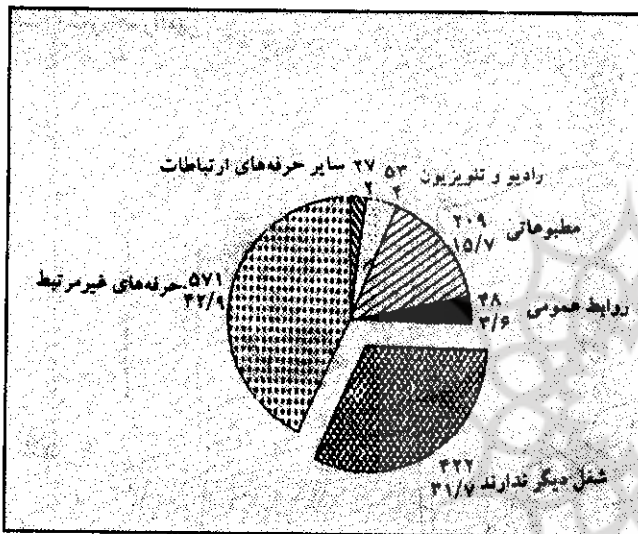
مدت اشتغال روزنامه‌نگاران در سایر مشاغل

متوسط مدت اشتغال گروهی از روزنامه‌نگاران ایران که در سایر مشاغل فعالیت دارند و ساعتهای اشتغال خود را ۳۶ ساعت در هفته اعلام کرده‌اند، با انحراف استاندارد ۱۴ ساعت است. این نسبت برای روزنامه‌نگاران تمام‌وقت، حدود ۲۶ ساعت با انحراف استاندارد ۱۴ ساعت و برای روزنامه‌نگاران پاره‌وقت حدود ۴۰ ساعت با انحراف استاندارد ۱۳ ساعت است.

میانگین ساعتهای اشتغال روزنامه‌نگاران مطبوعات روزانه که به شغل دیگری اشتغال دارند، در سایر مشاغل، هفته‌ای ۳۱ ساعت با انحراف استاندارد ۱۴/۶ ساعت است.

تصویر ۴. نمودار مشخصات سایر مشاغل روزنامه‌نگاران مطبوعات روزانه

تصویر ۶. نمودار مشخصات سایر مشاغل روزنامه‌نگاران ماهنامه‌ها و ...

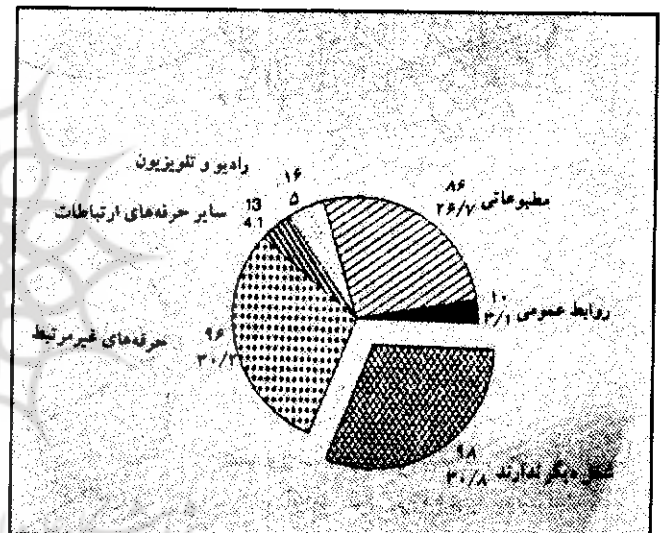
میانگین ساعتهای اشتغال روزنامه‌نگاران مطبوعات هفتگی که افزون بر کار در نشریه مورد بررسی به شغل دیگری نیز اشتغال دارند- در شغل دیگر- هفته‌ای ۳۰ ساعت با انحراف استاندارد ۱۴ ساعت و نمای ۴۳ ساعت است. از این‌رو، تفاوت معنی‌داری میان مطبوعات روزانه و هفتگی دیده نمی‌شود.

میانگین ساعتهای اشتغال روزنامه‌نگاران ماهنامه‌ها، فصلنامه‌ها و ... که افزون بر کار در نشریه، دارای شغل دیگری نیز هستند، ۳۹ ساعت با انحراف استاندارد ۱۳ ساعت است.

۴۹ درصد خبرنگارانی که به سایر مشاغل اشتغال دارند، به طور متوسط در هفته ۳۱ ساعت در آن مشاغل فعالیت می‌کنند. (انحراف استاندارد ۱۵/۴) و ۷۱ درصد نویسندگان مطبوعات ایران که دست‌کم یک شغل دیگر دارند، در هفته ۴۰ ساعت در آن مشاغل فعالیت دارند. (انحراف استاندارد ۱۲/۹ ساعت).

۱۹ روزنامه‌نگار به طور متوسط، هفته‌ای ۴۳ ساعت در کار مطبوعاتی و به همان مدت در شغلی دیگر فعالیت دارند. (در هفته ۸۶ ساعت).

ادامه دارد.

تصویر ۵. نمودار مشخصات سایر مشاغل روزنامه‌نگاران مطبوعات هفتگی غیرمرتبط با ارتباطات هستند.

از میان ۳۶۲ خبرنگار، ۱۷۷ نفر (۴۹ درصد) افزون بر خبرنگاری در نشریه خود به مشاغل دیگری نیز اشتغال دارند. بررسی انواع مشاغل دوم آنان نیز نشان دهنده آن است که ۲۰ درصد خبرنگاران مطبوعات کشور، در مشاغل غیر مرتبط با ارتباطات نیز فعالیت دارند؛ ۲۰ درصد با سایر مطبوعات همکاری می‌کنند؛ ۳ درصد در روابط عمومی‌ها شاغل هستند؛ ۲/۸ درصد با رادیو و تلویزیون همکاری می‌کنند و به همین نسبت در سایر مشاغل مرتبط با ارتباطات فعالیت دارند.

از میان ۷۸۰ روزنامه‌نگار که شغل خود را در نشریه عضو هیأت تحریریه و یا نویسنده بیان کرده‌اند، ۵۵۵ نفر (۷۱ درصد) سوای همکاری با مطبوعات به مشاغل دیگری نیز اشتغال دارند که شغل دیگر ۴۵/۶ درصد نویسندگان، مرتبط با ارتباطات نیست. (روشن است که نویسندگان مطبوعات تخصصی که در شغل‌های مرتبط با آن تخصص فعالیت دارند، در نسبت یادشده جای دارد.)